

เลขรับที่ น. ๘๕/๒๕๐๐

เรื่อง การนำถ่านไม้เคลื่อนที่โดยไม่มีใบเบิกทาง

กฎหมาย ระเบียบ พ.ร.บ. ป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔

ถ่านที่บุคคลทำขึ้นไม่ว่าด้วยไม้หรือไม้อะไรซึ่งอยู่ในป่า ถือว่าเป็นถ่านซึ่งเป็นของป่า ข้อเท็จจริงและปัญหา ผู้ต้องหาให้นำถ่านเคลื่อนที่เกินจำนวนในใบเบิกทางไป ๒๔๐ กวย (เซ่ง) พนักงานสอบสวนเห็นว่า ถ่านที่เกินเป็นการนำถ่านเคลื่อนที่โดยไม่มีใบเบิกทาง เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๓๙ ซึ่งบัญญัติว่า ผู้ใดนำไม้หรือของป่าเคลื่อนที่ต้องมีใบเบิกทางของพนักงานเจ้าหน้าที่กำกับไปด้วยตามข้อกำหนดในกฎกระทรวง ผู้ฝ่าฝืนมาตรานี้มีโทษตามมาตรา ๗๑ จึงเห็นควรสั่งฟ้องตามความผิดดังกล่าว แต่อยุ่การจังหวัดเชียงใหม่สั่งไม่ฟ้อง โดยให้เหตุผลว่า ถ่านไม้ซึ่งของป่า กรมป่าไม้จึงขอหารือว่า ถ่านที่บุคคลทำขึ้นเป็นไม้หรือเป็นของป่าหรือไม่

คำวินิจฉัย พนักงานป่าไม้หรือว่า ผู้ต้องหาให้นำถ่านเคลื่อนที่เกินจำนวนในใบเบิกทางไป ๒๔๐ กวย (เซ่ง) คือ ถ่านที่เกินเป็นถ่านนำเคลื่อนที่ ไม่มีใบเบิกทาง พนักงานสอบสวนเห็นควรฟ้องตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๓๙, ๗๑ การวินิจฉัยของพนักงานอัยการจังหวัดเชียงใหม่ที่ว่าถ่านไม้ซึ่งของป่า เป็นการวินิจฉัยที่คลาดเคลื่อนต่อบทกฎหมาย การสั่งไม่ฟ้องคดีนี้เป็นการสั่งที่ไม่ชอบด้วยรูปคดี เมื่อผู้ต้องหาให้นำถ่านซึ่งเป็นของป่าเคลื่อนที่เกินจำนวนในใบเบิกทางไป ๒๔๐ กวย (เซ่ง) โดยไม่มีใบเบิกทางของพนักงานเจ้าหน้าที่ก็ต้องมีความผิด ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๓๙, ๗๑

ถ่านที่เป็นเชื้อเพลิงตามธรรมชาติที่มีอยู่ในป่าจะมีขึ้นหรือเกิดขึ้นไม่ได้เลย นอกจากจะเป็นถ่านหินหรือหินแร่ตามธรรมชาติ เช่น ไม้ป่าไหม้ในป่า ไม้ที่ถูกไหม้ไปจนมอดก็จะกลายเป็นขี้เถ้า ส่วนที่ยังไหม้ไม่หมด เหลืออยู่แม้จะไหม้เกรียมดำมากน้อยเพียงใด ก็ยังคงเป็นไม้อยู่จะกลายเป็นถ่านธรรมชาติดังที่ท่านเข้าใจไปไม่ได้ ถ่านที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงกันอยู่ตามธรรมชาติทุกวันนี้ จะเกิดขึ้นได้ก็เนื่องแต่บุคคลทำขึ้นอย่างเดียวกันนั้น เช่น การตั้งเตาเผาถ่าน

อย่างที่เผากันอยู่เป็นอาชีวะ โดยเอาไม้มาสูบกองในหลุมดิน เอาดินกลบ ทำช่องรูอากาศเอาไฟจุดไม้ในหลุม พอความร้อนเผาไม้จนคุทั่วแล้ว เอาดินกลบปิดช่องรูอากาศต่อไปไฟในเตาหลุมดินจะดับจะเป็นถ่านที่ใช้กันอยู่ทุกวันนี้ หรือเช่นเอาไม้มาเผาพอไหม้มากแล้ว เอาน้ำราดหรือเอาชุน้ำให้ดับจะกลายเป็นถ่าน

“ถ่าน” ที่บุคคลทำขึ้นจนกลายเป็นของป่า ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๔ ข้อ ๗ ซึ่งบัญญัติว่า ของป่าหมายความว่า บรรดาของที่อยู่ในป่าตามธรรมชาติคือ

ก. ไม้รวมทั้งส่วนต่าง ๆ ของไม้ ถ่าน น้ำมันไม้ ยางไม้ ตลอดจนสิ่งอื่นซึ่งเกิดจากไม้ และพระราชกฤษฎีกากำหนดของป่าหวงห้าม พ.ศ. ๒๔๘๗ ซึ่งได้กำหนดให้ถ่านไม้ทุกชนิดเป็นของป่า ฉะนั้น ถ่านที่ทำขึ้นด้วยไม้อะไร ๆ ซึ่งอยู่ในป่าก็เป็นถ่านและเป็นของป่า ถ่านที่บุคคลทำขึ้นจะกลับเป็นไม้ไปไม่ได้ ต้องเป็นถ่านไปโดยสภาพที่เรียกกันว่าถ่าน

“ไม้” กฎหมายได้แบ่งไว้อีกประเภทหนึ่งตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ ข้อ ๒ ให้ความหมายว่า ไม้สักและไม้อื่นทุกชนิดที่เป็นต้นเป็นกอ เป็นการรวมถึงไม้ไผ่ทุกชนิด ปาล์ม หวาย ตลอดจนราก ปุ่ม ท่อ เศษ ปลาย และกิ่งของสิ่งนั้น ๆ ไม่ว่าจะได้ถูกตัดทอนผ่า ถาก ขุด หรือกระทำโดยประการอื่นใด ไม้หมายความว่าตลอดถึงเผาไม้ให้เป็นถ่าน น่าจะหมายถึงการกระทำอย่างอื่น เช่น เอารถแทรกเตอร์มาขุด ถอน ดึงให้หักในเรื่องเกี่ยวกับไม้เท่านั้น